

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

Codi	35278
Nom	Psicologia del desenvolupament i adquisició del llenguatge
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau de Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau de Logopèdia	5 - Psicologia del desenvolupament i de l'adquisició del llenguatge	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
AVILA CLEMENTE, VICENTA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

Psicologia de l'adquisició i el desenvolupament del llenguatge és una assignatura bàsica de la titulació de Logopèdia, en la qual es dóna a conèixer a l'estudiant el procés de desenvolupament normatiu durant la infantesa, aspecte bàsic per a entendre les dificultats que apareixen en l'adquisició del llenguatge.

S'estudia aquest procés dividit en els grans apartats en què tradicionalment la Psicologia Evolutiva ha estudiat el desenvolupament: desenvolupament motor, social, cognitiu i comunicatiu; destacant el paper que en el desenvolupament del llenguatge tenen tots ells, especialment les àrees cognitiva i comunicativa.

Aquesta assignatura aprofundeix en el desenvolupament psicolingüístic treballant de forma específica el desenvolupament fonològic, semàntic, morfosintàctic i pragmàtic; d'especial interès per a la formació del logopeda qui ha de conèixer-los amb precisió.



CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Sense requisits previs.

COMPETÈNCIES

1203 - Grau de Logopèdia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, i establir objectius i etapes, amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats, i atenent les diferents etapes evolutives de l'ésser humà, incloent-hi la perspectiva de gènere.
- Treballar en els entorns escolar, assistencial i sanitari formant part de l'equip professional. Assessorar en l'elaboració, execució de polítiques d'atenció i educació sobre temes relacionats amb logopèdia.
- Comprendre i valorar les produccions científiques que sustenten el desenvolupament professional del logopeda.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats com regular el seu propi aprenentatge, resoldre problemes, raonar críticament i adaptar-se a situacions noves.
- Conèixer i valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.
- Conèixer i valorar de forma crítica la terminologia i la metodologia pròpies de la investigació logopèdica.
- Comunicar de manera oral i escrita les seues observacions i conclusions al pacient, als seus familiars i a la resta de professionals que intervenen en la seua atenció adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.



- Compromís ètic actiu amb els drets humans, la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació per raons de gènere, edat, creences, llengua, cultura o per altres raons.
- Prevenir, detectar i desenvolupar mesures per superar les situacions de discriminació per raons de gènere en l'àmbit de l'actuació logopèdica.
- Promocionar la cultura de la pau, els valors democràtics i la sostenibilitat.
- Conèixer les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.
- Conèixer el desenvolupament del llenguatge i la comunicació.
- Comprendre l'organització dels serveis de logopèdia en l'àmbit educatiu.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Poder descriure les principals teories i models de desenvolupament del llenguatge.

Poder reconèixer les principals característiques del desenvolupament des del naixement: desenvolupament físic i motor, social i emocional, cognitiu i comunicatiu.

Reconèixer les pautes del llenguatge inicial, la comunicació prelingüística, la comunicació intencional i les característiques de la parla maternal.

Poder descriure i reconèixer els patrons fonològics en el llenguatge inicial, el lèxic inicial i la seva evolució.

Poder diferenciar les diferents etapes del desenvolupament del llenguatge en els diferents nivells de l'activitat psicolingüística.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a l'estudi del desenvolupament del llenguatge.

Aquest bloc introdueix les principals teories que des de la Psicologia Evolutiva han estudiat el desenvolupament del llenguatge.

Tema 1: Principals teories i models de desenvolupament del llenguatge. Relació entre pensament i llenguatge.

2. El desenvolupament del xiquet.

En aquest bloc s'estudien els processos evolutius durant la infància. S'analitzen els canvis en totes les esferes del desenvolupament.

Tema 2: Desenvolupament físic i motor.

Tema 3: Desenvolupament social i emocional.

Tema 4: Desenvolupament cognitiu.

**3. Bases del llenguatge inicial.**

Aquest bloc se centra en les bases del llenguatge en el desenvolupament comunicatiu inicial del xiquet.

Tema 5: Bases comunicatives i socials del llenguatge: comunicació prelingüística.

4. Desenvolupament del llenguatge en els diferents nivells de l'activitat psicolingüística.

En aquest bloc s'estudia el desenvolupament del llenguatge segons la clàssica divisió de l'estudi del llenguatge en les àrees: fonològica, sintàctica, morfosintàctica i pragmàtica.

Tema 6: Desenvolupament fonològic.

Tema 7: Desenvolupament semàntic.

Tema 8: Desenvolupament sintàctic i morfològic.

Tema 9: Desenvolupament pragmàtic. Les converses i les narracions.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	40,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

- Classes Presencials (teòriques i pràctiques).
- Treball de l'alumne (preparació de treballs, estudi de casos, lectura d'articles d'investigació, realització d'exposicions).
- Tutories programades individuals i grupals.

AVALUACIÓ

Requisits a complir en les dues convocatòries del curs:



- Superar la prova de coneixements teòrics.
- Superar les competències treballades en els informes de pràctiques.
- Donades les característiques de la matèria i la titulació, s'exigirà un alt domini del llenguatge escrit.

D'acord amb les activitats formatives que es van a realitzar, l'avaluació de la matèria tindrà en compte els següents apartats:

- Informes de pràctiques: Activitats d'aula juntament amb treballs individuals i/o grupals que realitzaran els estudiants per a avaluar el nivell aconseguit en competències i objectius plantejats en les sessions realitzades al llarg del curs.

Suposaran un 40% de la qualificació final. Aquestes activitats són RECUPERABLES mitjançant prova de competències treballades en aquests informes a realitzar en la segona convocatòria oficial de l'examen de l'assignatura.

- Examen dirigit a valorar els coneixements teòrics bàsics relatius als continguts de la matèria. Atorga un 60% de la qualificació final.

Les qualificacions es mantenen un únic curs acadèmic. Per tant, en cas de superar alguna de les dues parts (informes de pràctiques o examen), aquestes qualificacions no seran tingudes en compte en el següent curs acadèmic.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AGUADO, G. (1995). El desarrollo del lenguaje de 0 a 3 años. Madrid: CEPE.
- CLEMENTE, R. A (1995). El desarrollo del lenguaje. Barcelona: Octaedro.
- CÓRDOBA, A. Y OTROS (COORDS.) (2006). Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar. Madrid: Pirámide.
- OWENS, R.E. (2003). Desarrollo del lenguaje. Madrid: Pearson Educación, S.A.
- BERKO, J.; BERNSTEIN, N. (2010). El desarrollo del lenguaje. Madrid: Pearson Educación, S.A.

Complementàries

- MARISCAL, S. y GALLO, P. (2014). Adquisición del lenguaje. Madrid: Síntesis.
- MONFORT, M y JUAREZ, A. (1980). El niño que habla. Madrid: Nuestra Cultura.
- NARBONA, J.; CHEVRIE-MULLER, C. (1997). El lenguaje del niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos. Barcelona: Masson.
- PUYUELO, M.; RONDAL, J.A. (2005). Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje. Aspectos evolutivos y patología en el niño y el adulto. Barcelona: Masson.



- SERRA, M.; SERRAT, E.; SOLÉ, R.; BEL, A. ; APARICI, M. (2000). La adquisición del lenguaje. Barcelona: Ariel Psicología.
- VASTA, R.; HAITH, M. N.; MILLER, S.A. (2001). Psicología Infantil. Barcelona: Ariel.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen els continguts inicialment arreplegats en la guia docent.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

El 100% de les classes teòriques (45 hores) es realitzaran de manera virtual. El 100% de les classes pràctiques (15 hores) es realitzaran de manera presencial (si la situació sanitària ho permet). No es veu afectada la distribució del volum de treball contemplat en la Guia Docent.

3. METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa realitzada de manera presencial i/o virtual (a través dels recursos disponibles a l'aula virtual), integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències pròpies de la matèria. Entre les tècniques instruccionals bàsiques destaquen: (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria de manera presencial i virtual (BBC, Microsoft Teams), (2) Realització d'activitats d'avaluació contínua o de caràcter pràctic (estudi de casos, anàlisis d'articles i vídeos, solució de problemes, etc.), (3) Preparació de treballs de manera autònoma, elaboració i presentació (presencial i/o virtual) d'informes de les pràctiques, (4) Pujada de material a l'aula virtual per al seguiment de les classes presencials i virtuals.

Sistema de tutories. Es manté el programa de tutories virtuals a partir dels mitjans virtuals dels quals disposa la Universitat.

4. AVALUACIÓ

D'acord amb les activitats formatives que es realitzaran, l'avaluació de la matèria tindrà en compte els següents apartats:



- Informes de pràctiques (suposen el 40% de la nota final de l'assignatura): Activitats d'aula juntament amb treballs individuals i/o grupals que realitzaran els estudiants per a avaluar el nivell aconseguit en competències i objectius plantejats en les sessions realitzades al llarg del curs. Aquestes activitats són **RECUPERABLES** mitjançant prova de competències treballades en aquests informes a realitzar en la segona convocatòria oficial de l'examen de l'assignatura.

- Activitats d'avaluació contínua (20% nota final de l'assignatura) i prova final de continguts teòrics (40% nota final de l'assignatura) dirigides a valorar els coneixements teòrics bàsics relatius als continguts de la matèria. Les activitats d'avaluació contínua són **RECUPERABLES** mitjançant prova a realitzar en la segona convocatòria oficial de l'examen de l'assignatura.

La prova de continguts teòrics es realitzarà en el dia i hora fixades per la Facultat. En el cas que les circumstàncies sanitàries impidiren la realització de proves d'avaluació presencials, aquestes s'articularan per mitjà de l'aula virtual.

La nota final de l'assignatura s'obté de la suma ponderada de les qualificacions de cada part de l'avaluació (40% informes de pràctiques, 20% activitats d'avaluació contínua i 40% prova final de coneixements teòrics).

Per a superar l'assignatura en totes dues convocatòries del curs és necessari superar la prova final de coneixements teòrics i superar les competències treballades en els informes de pràctiques.

Els aspectes de l'Avaluació que arreplega la Guia Docent i no apareixen esmentats en aquesta Addenda, es mantenen tal com estan arreplegats en la Guia.

5. BIBLIOGRAFIA

Es manté la bibliografia bàsica i complementària de la Guia Docent. Els materials necessaris per a l'emplenament de les tasques i l'adequat desenvolupament de l'aprenentatge seran indicats per les professores a l'aula virtual.